

Micheva-Peycheva, Kalina. Ethnocultural binarity of medieval Bulgarian literature. Sofiya: Diomira, 2017. 265 p. ISBN 978-954-2977-45-2

ABSTRACT

The study of basic semantic oppositions which form ethnocultural binarity is a current trend in modern linguoculture and ethnolinguistics. Existing research proves that the opposition of pure – impure is a significant element in this binarity and correlates with the oppositions of sacred – profane, good – evil, own – alien, etc. This motivates further scientific pursuits in this field as a useful and necessary endeavour.

Medieval Bulgarian literature, which encompasses the body of literary texts created between the 9th and the 18th century, is particularly interesting as it is there that one can examine this binarity with respect to the dominant presence of the Christian cultural paradigm. In this work, key realisations of Medieval Bulgarian literature have been selected and studied. Firstly, classical Old Church Slavonic works have been analysed as a first manifestation of the Bulgarian spirit in which the biblical cultural values are reflected in a special way. Secondly, I have analysed the works of Patriarch Euthymius, the greatest achievement of the Bulgarian 14th century, where new phenomena emerge in Christian concepts. The third subject of study is apocryphal texts, which, unlike official ones, incorporate non-canonical religious beliefs, a fact undoubtedly reflected in the system of oppositions. Fourthly, I subject to a semantic and interpretative analysis New Bulgarian damaskins from the 17th century, where along with the literary language based on the vernacular certain pre-Revival attitudes are established. The study of ethnocultural binarity as represented by the central semantic opposition of pure – impure in Medieval Bulgarian literature reveals important aspects of Bulgarian culture in its historical development.

Мичева-Пейчева, Калина. Етнокултурната бинарност в средновековната българска литература. София: Диомира, 2017. 265 с. ISBN 978-954-2977-45-2

РЕЗЮМЕ

Проучването на основни семантични опозиции, които изграждат етнокултурната бинарност, е модерно направление в съвременната лингвокултурология и етнолингвистика. Досегашните разработки доказват, че опозицията чист – нечист е значим елемент от бинарността и корелира с противопоставянията сакрално – профанно, добро – зло, свое – чуждо и др. Ето защо по-нататъшните научни занимания в тази област са ползотворни и необходими.

Особено интересни са текстовете на средновековната българска литература, която обхваща книжнината ни от IX до XVIII век, защото именно в тях може да се изследва бинарността с оглед на доминиращото присъствие на християнската културна парадигма. В този труд са избрани ключови реализации на средновековната българска литература.

На първо място са разгледани класическите старобългарски произведения като първа проява на българския дух, в която по особен начин се пречупват библейските културни ценности.

На второ място са анализирани съчиненията на Патриарх Евтимий като най-голямо постижение на българския XIV в., в което се открояват и нови явления в християнските представи.

Третият обект на проучване са апокрифни текстове, които за разлика от официалните съдържат и народно-религиозни неканонични схващания, което безспорно се отразява и на системата от опозиции.

На четвърто място се подлагат на семантичен и интерпретативен анализ текстовете на новобългарските дамаскини от XVII в., в които заедно с книжовния език на народна основа се утвърждават и някои предвъзрожденски нагласи.

Проучването на етнокултурната бинарност с централен представител семантичната опозиция чист – нечист в средновековната българска литература разкрива важни страни от българската култура в нейното историческо развитие.